

**ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального
управління Класичного приватного університету»**

ЛАТИНСЬКА МОВА

ПРОГРАМА
варіативної навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
галузь знань – 08 Право
спеціальність – 081 Право

(Шифр за ОПІ – ВЗІ 1а)

Кіровоград

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: канд. філол. наук, доцент, професор кафедри філософських та гуманітарних дисциплін Черноус О. В.

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

« ____ » _____ 2016 року, протокол № ____

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Латинська мова» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 081 Право.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи фонетики, орфографії, морфології та синтаксису латинської мови, сучасна фахова та інша термінологія, яка має латинське походження.

Міждисциплінарні зв'язки: теорія держави і права, історія держави і права зарубіжних країн, іноземна мова.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Вступ. Фонетика латинської мови
2. Морфологія латинської мови

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Латинська мова» є сформувати у студентів професійно орієнтовані мовленнєві компетенції для забезпечення їхнього ефективного спілкування в академічному та професійному юридичному середовищі, зокрема розуміння сучасної фахової та іншої термінології, яка має латинське походження.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Латинська мова» є 1) навчити читати латинські тексти; 2) виробити навички письма латинською мовою; 3) сформувати уміння і навички перекладу текстів українською мовою, працювати зі словником; 4) ознайомити з основами граматичної будови латинської мови; 5) залучати студентів через читання, вправи, знайомство з крилатими виразами до розкриття та розвитку всього спектра їхніх пізнавальних здібностей; 6) досягати глибокого розуміння впливу латинської мови та римської культури на сучасні європейські мови, культуру провідних країн Європи та світу.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- латинський алфавіт, фонетику, правила наголошування слів у латинській мові;
- основи елементарної граматики латинської мови;
- лексичний мінімум у межах програми дисципліни;
- студентський гімн, прислів'я та крилаті вирази;
- фахову термінологію латинського походження.

уміти:

- вільно читати латинською мовою;
- перекладати латинські юридичні тексти українською мовою, користуючись словником;
- проводити морфологічний аналіз латинської лексики в межах граматики курсу;
- визначати юридичні терміни сучасного права латинського походження, які трапляються в нормативно-правових актах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/ 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Вступ. Фонетика латинської мови.

Тема 1. Історія розвитку латинської мови. Літературна латинська мова.

Історія виникнення та становлення латинської мови. Періодизація латинської мови. Поняття про індоєвропейські мови. Вплив латинської мови на становлення нових романських, германських і слов'янських мов. Латинська мова в системі гуманітарної освіти.

Значення вивчення латинської мови для юристів. Латинська мова як основа юридичної термінології і фразеології.

Тема 2. Фонетика й фонологія латинської мови. Графіка й орфографія.

Написання літер латинського алфавіту, їх вимова. Голосні дифтонги, диграфи. Довгота й короткість голосних. Латинські сполучення qu, ngu, su, ti. Грецькі сполучення th, rh, ch, sch, ph. Історія букв i-j, u-v. Складоподіл в латинській мові. Наголос в латинській мові.

Змістовий модуль II. Морфологія латинської мови

Тема 3. Іменник. Граматичні категорії латинського іменника.

Граматичні категорії латинського іменника, словниковий запис. Поділ іменників на відміни.

Іменники I відміни: визначення, винятки, парадигми.

Визначення іменників II відміни, винятки за родом. Відмінкові закінчення іменників II відміни. Особливості при відмінюванні іменників із закінченнями -us, -er, -um і слова vir. Золоте правило середнього роду.

Тема 4. Прикметник. Відмінювання прикметників I і II відмін.

Загальні відомості про прикметник в латинській мові. Визначення прикметників I і II відмін, словниковий запис. Відмінювання прикметників I і II відмін. Узгодження прикметників з іменниками. Займенники особові, зворотні, присвійні.

Тема 5. Дієслово. Граматичні категорії латинського дієслова.

Поняття про дієслово в латинській мові. Основні граматичні категорії дієслова: час, відміна, стан, особа, число. Основи й основні форми дієслова. Утворення основних форм для правильних дієслів. Пошук основних форм у словнику для неправильних. Встановлення їх відповідності основним формам дієслів сучасних європейських мов. Утворення часових форм від кожної основної форми дієслова в латинській та мові, яка вивчається.

Поділ дієслів на дієвідміни. Наказовий спосіб.

Тема 6. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану.

Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану, парадигми дієвідмін. Утворення особових форм дієслів теперішнього часу пасивного стану, пасивних форм інфінітивів теперішнього часу.

Тема 7. Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану.

Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану, парадигми дієвідмін.

Тема 8. Іменники III відміни.

Визначення іменників III відміни. Приголосна, голосна, мішана групи, парадигми відмінювання. Сигматичний та асигматичний номінативи.

Тема 9. Прикметники III відміни.

Визначення прикметників III відміни, поділ на групи. Відмінювання прикметників III відміни. Узгодження прикметників з іменниками.

Тема 10. Іменники IV і V відмін.

Визначення іменників IV та V відмін, парадигми відмінювання. Іменники IV та V відмін в юридичних текстах. Незмінні частини мови.

Тема 11. Відкладні та напіввідкладні дієслова. Неправильні дієслова.

Поняття про відкладні та напіввідкладні дієслова. Неправильні дієслова. Вживання дієслів в латинських юридичних джерелах.

Тема 12. Займенник у латинській мові.

Розряди займенників. Парадигми відмінювання займенників. Займенникові форми латинських юридичних джерел.

Тема 13. Ступені порівняння латинських прикметників.

Утворення форм вищого й найвищого ступенів порівняння прикметників та їх відмінювання. Синтетичні, аналітичні, суплетивні форми. Форми ступенів порівняння прикметників в юридичних джерелах римського права.

Тема 14. Числівник у латинській мові.

Розряди числівників. Парадигми відмінювання. Числівники та дати в латиномовних юридичних пам'ятках.

Тема 15. Наказовий спосіб. Утворення часів системи перфекта активного стану.

Утворення форм наказового способу, винятки. Способи утворення та значення основних форм дієслова. Основа дієслова. Способи утворення та перекладу дієслівних форм часів активного стану доконаного виду (Perfectum, Plusquamperfectum, Futurum II indicativi active).

3. Рекомендована література

Основна

1. Бучко Г. Є., Галаса О. І. Латинська мова : посібник для студентів гуманітарних спеціальностей / Г. Є. Бучко, О. І. Галаса. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. – 160 с.
2. Жовківський А. М. Мудрість народна – мудрість міжнародна. Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовами / А. М. Жовківський [та ін.]. – Чернівці : Рута, 2004. – 256 с.
3. Литвинов В. Д. Латинська мова : елементарний курс / В.Д. Литвинов. – [2-е вид., випр. і доп.]. – Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2002. – 95 с.
4. Литвинов В. Д. Латинська мова : підручник для вузів / В. Д. Литвинов, Л. П. Скорина. – К. : Вища школа, 1990. – 247 с.
5. Ничаюк С. П. Латинська мова для юридичних факультетів : навч. посібник / С. П. Ничаюк. – К. : КНЕУ, 2006. – 204 с.
6. Оленич Р. М. Латинська мова : підручник для вузів / Р. М. Оленич. – [2-ге вид., випр.]. – Львів : Світ, 2001. – 352 с.
7. Скорина Л. П. Латинська мова для юристів : підручник для вищих навчальних закладів / Л. П. Скорина, Л. П. Чуракова. – [2-ге вид., випр. та доп.]. – К. : Атіка, 2006. – 416 с.
8. Ставнюк В. Латинська мова : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / В. Ставнюк. – К. : «Аквілон-Плюс», 2009. – 352 с.
9. Хоміцька З. М. Латинська мова : підручник / З. М. Хоміцька. – Харків : «Право», 2004. – 256 с.
10. Цимбалюк Ю. В. Латинські прислів'я і приказки / Ю. В. Цимбалюк. – К. : Вища школа, 1990. – 434 с.

Додаткова

1. Шинкарук В. Д. Латинська мова для юристів : підруч. для студ. юрид.

спец. вищ. навч. закл. / В. Д. Шинкарук. – Чернівці : Рута, 2011. – 576 с.

2. Антонюк Г. Д. Латинська мова : навч. посіб. для студ. базового напрямку 6.0305 «Філологія» / Г. Д. Антонюк ; Національний ун-т «Львівська політехніка». – Л. : Видавництво Національного ун-ту "Львівська політехніка", 2006. – 171 с.

3. Звонська Л. Л. Латинська мова : підруч. для студ. відділень класич. філології та ін. філол. спец. вищ. закл. освіти / Л. Л. Звонська, В. М. Шовковий. – К. : Книга, 2003. – 527 с.

4. Кислюк О. І. Курс латинської мови / О. І. Кислюк. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2002. – 142 с

6. Сенів М. Г. Латинська мова : підруч. для студ. гуманіт. ф-тів / М. Г. Сенів, І. Г. Альошина ; Донец. нац. ун-т. – вид. 3-тє, допов. і поліпш. – Д. : Ноулідж, 2009. – 350 с.

7. Сурілова Ю. М. Латинська мова : навч. посібник для студ. філол. спец. вищих навч. закл. / Ю. М. Сурілова ; Черкаський національний ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : [б.в.], 2006. – 140 с.

8. Шведов С. А. Латинська мова : підруч. для студ. гуманіт. ф-тів ун-тів / С. А. Шведов ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – 2-ге вид., випр. та допов. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – 387 с.

Словники

1. Литвинов В. Латинсько-український словник / В. Литвинов. – К., 1998.

2. Хоміцька З. М. Словник латинських юридичних висловів / З. М. Хоміцька. – Харків : "Право", 2005. – 270 с.

3. Цимбалюк Ю. В. Латинські прислів'я і приказки / Ю. В. Цимбалюк. – К. : Вища школа, 1990. – 434 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

5. Засоби діагностики успішності навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни